

**DEKONSTRUKSIE VAN DIE CHRISTUS-KERK METAFOOR IN PASTORALE
HUWELIKSTERAPIE**

deur

JACOBUS JOHANNES SEEGER

voorgelê ter gedeeltelike vervulling van die vereistes vir
die graad

MAGISTER THEOLOGIAE

in die vak

PRAKTIESE TEOLOGIE-MET SPESIALISERING IN PASTORALE TERAPIE

aan die

UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA

STUDIELEIER: PROF D J KOTZÉ

MEDESTUDIELEIER: DR C J HUGO

JUNIE 2005

VERKLARING

Studente nommer : 493 397 4

Ek verklaar dat DEKONSTRUKSIE VAN DIE CHRISTUS-KERK METAFOR IN PASTORALE HUWELIKSTERAPIE my eie werk is en dat ek aan al die bronne wat ek aangehaal en gebruik het behoorlik erkenning gee deur middel van volledige verwysings

-----
Handtekening
(JJ Seegers)

Datum

ERKENNING

Eerstens my dank aan God wat my al jare lank vergesel op hierdie lewenspad en wat my uit genade deur sy liefde in stand hou en gedurig my denke vernuwe.

Aan my gesin wat my inspirasie was regdeur hierdie navorsing. Dankie vir julle geduld en aanmoediging. Spesiale dankie aan my meisiekind wat my geleer het wat dit beteken om jouself onvoorwaardelik en volledig te gee en my ook toelaat om dit te doen.

Dankie aan Cielie Theunissen vir die tik van hierdie navorsingsverslag en aan Johan Myburg vir die proeflees daarvan.

Aan Prof. Dirk Kotzé, my studieleier, vir al die insette regdeur my studietydperk en veral tydens die afhandeling van hierdie navorsingsprojek.

OPSOMMING

Die doel van hierdie studie is tweeledig:

1. Om die Christus-kerk metafoor in Efesiërs 5:21-33 te dekonstrueer in pastorale huweliksterapie. Deur eksegetiese is gepoog om dié metafoor nuut te verstaan en te interpreteer. Daar word gesoek na interpretasie oor hoofskap en onderdanigheid wat beter etiese gevolge kan hê vir gelowige mans en vroue wat probleme ervaar in verband met hoofskap en onderdanigheid in patriargale huweliksverhouding.
2. Daar word ook saam met 'n egpaar gekyk na die waarde van so 'n interpretasie as hulpmiddel in pastorale huweliksterapie. Die terapeutiese proses waarbinne hierdie interpretasie gebruik kan word as hulpmiddel word beskryf.

Sleutelwoorde:

Christus-kerk-metafoor, Efesiërs 5:21-33, dekonstruksie, hoofskap en onderdanigheid in die huwelik, stereotipe patriargale beskouings, egalitêre interpretasie, huweliksterapie.

ABSTRACT

The purpose of this research journey is twofold:

1. To deconstruct the Christ-church metaphor in Ephesians 5:21-33 in pastoral marital therapy. To find a more ethical interpretation of this metaphor which can be used as an aid in marital therapy in order to deconstruct patriarchal stereotypes in marriage.
2. To discover the possible value of such an interpretation for marital therapy as well as to describe the journey with a couple who helped to determine the process by which this interpretation could be used as an aid to deconstruct patriarchal discourses in marriage.

Key words:

Christ-church metaphor, Ephesians 5:21-33, deconstruction, headship and submission in marriage, patriarchal stereotypes, egalitarian interpretation, marital therapy.

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1 DIE NAVORSINGSAREA

1.1 Agtergrond en aanleiding tot die keuse van die navorsingstema	1
1.1.1 Faktore uit my kinderjare	1
1.1.2 Faktore tydens my bediening as predikant	2
1.2 My eie (voorlopige) interpretasie van die Christus-kerk metafoor in Efesiërs 5:21-33	3
1.3 Modernistiese en Postmodernistiese huweliksbeskouing ..	4
1.3.1 Modernistiese huweliksbeskouing	4
1.3.1.1 Tradisionele (patriargale) huweliksmodel.....	5
1.3.1.2 Die deelgenootskaplike huweliksmodel	6
1.3.2 Postmoderne huweliksbeskouing	7
1.4 Die navorsingsprobleem	9
1.5 Die navorsingsvraag	10
1.6 Die verloop van die navorsingsproses	10
1.7 Die doel van hierdie studie	11
1.8 Ontmoet die ander deelnemers aan hierdie navorsingsprojek	12
1.8.1 Jan en Petro	12
1.9 Voorlopige hoofstukindeling	12

HOOFSTUK 2 EPISTEMOLOGIESE VERTREK PUNTE

2.1 Inleiding	14
2.2 Kwalitatiewe navorsing	15
2.3 Praktiese teologie, pastorale teologie en pastorale (huweliks) terapie	16
2.3.1 Praktiese teologie.....	17
2.3.2 Pastorale teologie.....	19
2.3.3 Pastorale terapie	20
2.3.3.1 Terapie as pastorale terapie.....	21
2.4 Moderne en Postmoderne diskoers	24
2.4.1 Diskoers	24
2.4.2 Postmoderne diskoers	25
2.5 Sosialekonstruksie-diskoers	29
2.5.1 Sosialekonstruksie-diskoers en taal.....	30
2.6 Narratiewe hermeneutiese navorsingsbenadering	31
2.7 Metafoor	34
2.8 Mag (power) diskoers	36
2.9 Dekonstruksie	38
2.10 Samevatting	39

HOOFSTUK 3 DEKONSTRUKSIE VAN DIE TEKS VAN EF. 5:21-33

3.1 Inleiding	41
----------------------------	----

3.2.1 Sosiale konteks, skrywer, lesers	45
3.3 Die teks van Efesiërs 5:21-33	48
3.3.1 Aan mekaar onderdanig	50
3.3.2 Vrouens aan hul eie mans onderdanig (vers 22,24).....	51
3.3.3 Die man se hoofskap as selfoorgawe aan sy vrou, uit eerbied vir Christus	57
3.3.3.1 Om hoof te wees soos Christus hoof is van die kerk	58
3.3.3.2 Om sy vrou lief te hê soos Christus die kerk liefgehad het	61
3.4 Wat sê/beteken dié metafoor	67
3.5 Enkele gevolgtrekkings.	69

HOOFSTUK 4 KRITIESE BESKOUIING VAN TWEE UITERSTE INTERPRETASIES VAN DIE CHRISTUS-KERK METAFOOR

4.1 Inleiding	72
4.2 Interpretasie van Efesiërs 5:21-33: Twee uiterstes	74
4.2.1 Tradisionele, patriargale interpretasie	75
4.2.2 Feminisme: interpretasie of reaksie?.....	86

HOOFSTUK 5 MY EGALITÊRE INTERPRETASIE VAN DIE CHRISTUS-KERK METAFOOR AS HULPMIDDEL IN PASTORALE HUWELIKSTERAPIE

5.1 Inleiding	93
5.2 Die gebruik van die Bybel as terapeutiese hulpmiddel	95
5.3 Die terapeutiese proses saam met Jan en Petro	96
5.3.1 Sessie 1:.....	96
5.3.1.1 Jan se storie	96
5.3.1.2 Petro se storie.....	98
5.3.2 Sessie 2: Refleksie op sessie 1	100
5.3.3 Sessie 3: Die Bybel as hulpmiddel	102
5.3.4 Sessie 4:	105
5.3.5 Sessie 5:	108

HOOFSTUK 6 REFLEKSIE OOR DIE NAVORSINGSPROSES EN SELFREFLEKSIE

6.1 Inleiding	112
6.2 Verloop van die navorsingsprojek	112
6.3 Bereiking van navorsingsdoelwitte	115
6.4 Die uitdaging vir die kerk	119
6.5 Oop-einde storie	121

BRONNELYS

AANHANGSEL A

